

**STANDARDY I POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH
PRZED KRZYWDZENIEM**

CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ „DOM OTWARTYCH SERC”

CARITAS DIECEZJI WARSZAWSKO-PRASKIEJ

Spis treści:

Preambuła, czyli wstęp do dokumentu.....	2
Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci/młodzieży.....	3
Objaśnienie terminów.....	4
Rozdział I: ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECI/MŁODZIEŻY	6
Rozdział II: PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O JEGO KRZYWDZENIU	6
II.1. Zakres zadań poszczególnych pracowników CIK w Otwocku w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony	6
II.2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy domowej.....	8
II.3. Procedura postępowania w przypadku gdy osobą podejrzaną o krzywdzenie jest pracownik CIK.....	8
II.4. Procedura interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę zamieszkujejącą hostel CIK.....	9
II.5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez innych małoletnich ...	10
II.6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy	10
II.7. Procedura składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadomienia sądu rodzinnego i nieletnich	11
Rozdział III: ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH ORAZ WIZERUNKU MAŁOLETNIICH W PLACÓWCE.....	12
Rozdział IV: ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIOM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA.....	13
Rozdział V: ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PERSONELU.....	13
Rozdział VI: ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY PRACOWNIKAMI A MAŁOLETNIOM, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNIICH.....	14
VI.1. Komunikacja z małym dzieckiem	14
VI.2. Działania z małoletnim	15
VI.3. Kontakt fizyczny z małoletnim	16
Rozdział VII: ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIOMI, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE W RELACJI DZIECKO-DZIECKO	17
Rozdział VIII: MONITORING STOSOWANIA <i>POLITYKI</i>	18
Załączniki.....	19

Preambuła, czyli wstęp do dokumentu

„Dziecko jest pergaminem szczelnie zapisanym drobnymi hieroglifami, których część tylko zdołasz odczytać, a niektóre potrafisz wytrzeć lub tylko zakreślić i własną zapełnisz treścią.”

- Janusz Korczak

Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku wolnym od przemocy. Celem polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników Centrum Interwencji Kryzysowej (dalej CIK) jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.

Standardy ochrony dziecka uznajemy za element niezbędny do tworzenia środowiska bezpiecznego i przyjaznego dzieciom. Świadomość zagrożeń pozwala efektywniej im zapobiegać a w konsekwencji skuteczniej tworzyć środowisko wolne od czynników, które mogą doprowadzić do naruszenia praw dziecka. Standardy dają pracownikom jasność w zakresie zachowań niedozwolonych względem dzieci, jak również w sposób przejrzysty informują o oczekiwanej reakcji w przypadku obaw o ich bezpieczeństwo. Pracownicy placówki, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych oraz swoich kompetencji.

Podstawy prawne Polityki ochrony dzieci/młodzieży

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej;
2. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2017 r. poz. 682), Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606);
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424)
4. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. 2023 poz. 1870);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich (Dz.U. 2022 r poz.1700)
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024r. poz.37);
7. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych);
8. Ustawa z 12 marca 2004r. o Pomocy Społecznej (Dz.U. z 2024r. poz.743);
9. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz.177).

Objaśnienie terminów

1. **Dziecko** – to każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
2. **Małoletni** – to każda osoba do ukończenia 18 roku życia.
3. **Młodzież** – kategoria społeczna osób młodych, czyli znajdujących się w stanie przejściowym między dzieciństwem, a dorosłością (dojrzałością).
4. **Pracownik** – każdy pracownik CIK bez względu na formę zatrudnienia, w tym: stażysta, wolontariusz lub inna osoba, która z racji pełnionej funkcji lub zadań ma (nawet potencjalny) kontakt z dziećmi.
5. **Kierownik** – Kierownik placówki.
6. **Specjalista** – pedagog, psycholog, pracownik socjalny.
7. **Opiekun dziecka** – osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, a także rodzic zastępczy.
8. **CIK** – Centrum Interwencji Kryzysowej „Dom Otwartych Serc” Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej przy ul. Tadeusza 22 w Otwocku.
9. **Krzywdzenie dziecka** - popełnienie czynu na szkodę dziecka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbanie.
 - a. **Przemoc fizyczna** - jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.
 - b. **Przemoc psychiczna (emocjonalna)** - to jednorazowe lub powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać. Jej celem jest naruszenie godności osobistej.
 - c. **Przemoc seksualna** – to każde zachowanie, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia kosztem dziecka. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

- d. **Zaniedbanie** -jest określone jako ukryta forma przemocy. Polega na niezaspokajaniu podstawowych potrzeb psychicznych i/lub biologicznych, niezapewnianie mu odpowiedniego pożywienia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.
- e. **Cyberprzemoc** – to stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: sms, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

Rozdział I

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECI/MŁODZIEŻY

Pracownicy CIK w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia małoletnich. Każdy pracownik CIK, który zauważy lub podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony zobowiązany jest zareagować i udzielić pomocy zgodnie z potrzebami dziecka.

Wszyscy pracownicy CIK i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletnich i zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami, obowiązującym prawem oraz przepisami wewnętrznymi placówki.

Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji: personel – dziecko oraz dziecko – dziecko.

Rozdział II

PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO LUB POSIADANIA INFORMACJI O JEGO KRZYWDZENIU

II.1. Zakres zadań poszczególnych pracowników Centrum Interwencji Kryzysowej „Dom Otwartych Serc” Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że małoletni jest krzywdzony:

Kierownik placówki:

- Przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.
- Bierze udział w rozmowie z rodzicami lub opiekunami prawnymi.
- W sytuacjach podejrzenia stosowania przemocy wobec małoletniego monitoruje przebieg wszczęcia procedur (procedura „Niebieskie Karty”, poinformowanie organów ścigania i/lub sądu).

- W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego zawiadamia pogotowie i policję.
- W przypadku, gdy sprawcą przemocy jest nieletni zawiadamia sąd rodzinny.
- Organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla małoletniego.
- Prowadzi nadzór nad działaniami pomocowymi dla pokrzywdzonego dziecka.
- Zapewnia pomoc pracownikom w realizacji ich zadań oraz wsparcie merytoryczne.

Pedagog, psycholog, pracownik socjalny CIK:

- Przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia przemocy.
- Dokumentuje podejmowane działania względem małoletniego i jego rodziny.
- Diagnostuje sytuację dziecka i jego rodziny.
- Przeprowadza rozmowy z małoletnim oraz jego rodzicami/prawnymi opiekunami.
- Współpracuje z innymi specjalistami w zakresie udzielanej pomocy.
- Informuje rodziców/opiekunów prawnych o możliwych kierunkach wsparcia dziecka.
- Pomaga rodzicom w zrozumieniu sytuacji dziecka.
- Uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta -A” powiadamiając Kierownika CIK o podejmowanych działaniach.
- Opracowuje plan wsparcia dla krzywdzonego dziecka.
- Udziela wsparcia w formie psychoedukacji związanej z pozytywnymi metodami wychowawczymi oraz ochroną małoletniego przed zagrożeniami.
- Dbą o to, by na terenie CIK znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających osobom doświadczającym przemocy.
- Dbą o merytoryczność przekazywanych treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy z dziećmi i ich opiekunami.

Wszyscy pracownicy:

- Reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami.
- Zgłaszają obserwowane niepokojące sygnały Kierownikowi ośrodka.
- Stosują się do ogólnych standardów w obszarze postępowania z dzieckiem.

II.2. Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy domowej.

Zasady podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka:

- Interwencja powinna być podjęta niezwłocznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku.
- Interwencja powinna być przeprowadzona w sposób delikatny i profesjonalny, z poszanowaniem godności dziecka.
- Interwencja powinna być przeprowadzona w sposób poufny, z zachowaniem tajemnicy danych osobowych dziecka.

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka informację taką należy zgłosić do specjalisty lub Kierownika CIK, który ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej w postaci Karty interwencji (załącznik nr 1). Specjalista przekazuje tę informację oraz notatkę Kierownikowi CIK.

Kierownik CIK we współpracy ze specjalistami bada okoliczności sprawy, starając się zebrać jak najwięcej informacji o sytuacji dziecka. Informacje te mogą pochodzić od dziecka, jego rodziny, pracowników lub innych osób. Na ich podstawie oceniane jest czy istnieje ryzyko krzywdzenia dziecka. Jeśli tak, należy natychmiast podjąć działania chroniące dziecko i zgłosić sytuację odpowiednim organom (Policja, Prokuratura, Sąd, PCPR). Pracownik, który powziął informacje na temat doświadczania przez dziecko przemocy, w konsultacji z Kierownikiem, wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”, a następnie przekazuje ją do właściwego miejscowo Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół specjalistów opracowuje plan wsparcia dla krzywdzonego dziecka.

II.3. Procedura postępowania w przypadku, gdy osobą podejrzaną o krzywdzenie jest pracownika CIK.

Osoba podejrzewająca krzywdzenie małoletniego przez pracownika CIK zgłasza problem Kierownikowi.

Kierownik podejmuje działania w celu rozpoznania sprawy:

- Przeprowadza rozmowę z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia przez niego dziecka.
- Powiadamia o podejrzeniu krzywdzenia dziecka rodzica/prawnego opiekuna.
- Za zgodą i przy udziale rodzica/prawnego opiekuna i, gdy jest to możliwe, przy obecności psychologa, przeprowadza w sposób bezpieczny dla dziecka, w celu weryfikacji zgłoszonych podejrzeń.
- Kierownik CIK w przypadku potwierdzenia zgłoszenia dot. stosowania przemocy wobec małoletniego przez pracownika CIK, powiadamia Dyrektora Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej. Dyrektor Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej wraz z Kierownikiem CIK podejmują decyzję o dalszych działaniach w stosunku do pracownika:
 - Powiadamiają organy ścigania oraz zawieszają pracownika w wykonywaniu jego obowiązków do czasu wyjaśnienia sprawy przez Prokuraturę.
 - Udzielają pracownikowi ustnej lub/ i pisemnej nagany
 - Weryfikują kompetencję pracownika w zakresie standardów i polityki ochrony małoletnich przez krzywdzeniem dziecka
 - Zapewniają psychoedukację w zakresie bezpiecznych relacji z dzieckiem w miejscu zatrudnienia.

W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez kierownika CIK, fakt ten należy zgłosić do Dyrektora Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej, który podejmuje kolejno wyżej wymienione działania.

II.4. Procedura interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez osobę zamieszkujejącą hostel CIK.

Osoba będąca świadkiem krzywdzenia małoletniego przez osobę zamieszkujejącą hostel CIK zgłasza problem pracownikowi CIK. Kierownik wraz zespołem specjalistów przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia, pouczają i podają możliwe sposoby rozwiązania sytuacji. O zaistniałym fakcie krzywdzenia dziecka oraz o rozmowie przeprowadzonej przez Kierownika i specjalistów z osobą zamieszkujejącą hostel CIK, wobec której zaistniało podejrzenie o krzywdzeniu małoletniego dziecka, zostają powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie skrzywdzonego dziecka. Krzywdzonemu dziecku

zostaje udzielone wsparcie pedagoga i psychologa. W przypadku, gdy sytuacja powtórzy się, Kierownik powiadamia o tym fakcie organy ścigania.

II.5. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez innych małoletnich

Pracownicy CIK są zobowiązani do bezpośredniej, natychmiastowej reakcji na akty agresji i przemocy rówieśniczej. Mogą ją przerwać poprzez komunikaty słowne, a w uzasadnionych sytuacjach, gdy małoletni nie reagują na te komunikaty rozdzielanie ich. Jeżeli stan dzieci wskazuje na zagrożenie ich zdrowia lub życia pracownik ośrodka wzywa pomoc medyczną.

Pracownik rozmawia ze stronami konfliktu dążąc do zaniechania przemocy. Informuje o incydencie Kierownika. Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne Kierownik lub specjalista placówki przeprowadza rozmowę z krzywdzonym dzieckiem o miejscu i czasie kiedy dochodzi do powyższych zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość. Rozmawia z ewentualnymi świadkami zdarzeń. Kierownik lub specjalista prowadzi rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi dzieci zaangażowanych w sytuację.

Małoletnim zapewnia się pomoc psychologiczno-pedagogiczną zgodnie z ich potrzebami.

Małoletniego stosującego przemoc, pracownicy CIK obejmują opieką i kontrolą. Dzieci będące świadkami przemocy rówieśniczej, pracownik CIK obejmuje wsparciem według ich potrzeb, a także edukuje w zakresie odpowiedniego reagowania w takich sytuacjach.

W przypadku, gdy sprawca agresji/przemocy jest nieznanym, Kierownik lub specjalista po rozpoznaniu sprawy informują rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego dziecka o możliwości zawiadomienia policji lub sami zawiadamiają policję.

II.6. Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy

Pracownik lub inna osoba posiadająca wiedzę o cyberprzemocy informuje o tym fakcie specjalistę lub Kierownika CIK. Osoba, do której zgłoszono zdarzenie cyberprzemocy zobowiązana jest:

- wyjaśnić zdarzenie oraz ustalić okoliczności zajścia,
- zapewnić poszkodowanemu dziecku wsparcie emocjonalne,
- powiadomić opiekunów poszkodowanego małoletniego o zdarzeniu,

- zaproponować pomoc psychologiczno-pedagogiczną poszkodowanemu jeżeli jest taka potrzeba,
- poinformować osobę (o ile jest znana) dopuszczającą się cyberprzemocy do zaprzestania jej stosowania oraz usunięcia tych treści z sieci,
- powiadomić opiekunów małoletniego stosującego cyberprzemoc o zajściu,
- poinformowanie w/wymienionych o konieczności zgłoszenia cyberprzemocy do administratora strony/komunikatora/portalu społecznościowego na który zamieszczone te treści.

W przypadku, gdy osoba dopuszczająca się cyberprzemocy nie stosuje się do ustaleń Kierownik podejmuje stosowne działania prawne.

W przypadku, gdy osoba dopuszczająca się cyberprzemocy jest nieznana Kierownik lub specjalista, po rozpoznaniu sprawy, informują rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego dziecka o możliwości zawiadomienia policji.

II.7. Procedura składania zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadomienia sądu rodzinnego i nieletnich

W przypadku uzyskania informacji, że małoletni może być lub jest ofiarą przestępstwa, należy podjąć poniższe kroki:

- Kierownik lub specjalista przeprowadza rozmowę z dzieckiem w celu potwierdzenia faktu popełnienia przestępstwa. Adekwatnie do wieku dziecka informuje go o tym, jakie działania jest zobowiązany podjąć i upewnia się, że dziecko będzie w dotychczasowym miejscu zamieszkania bezpieczne na czas prowadzonych działań.
- Kierownik lub specjalista przeprowadza rozmowę z rodzicem /opiekunem dziecka informując o zamiarze podjęcia określonych działań i przedstawia propozycję ustalenia planu wsparcia, który uwzględnia informacje o specjalistycznych placówkach pomocy dziecku.
- Kierownik ustala z rodzicami/opiekunami prawnymi plan bezpieczeństwa (pomocy dziecku) poprzez określenie sposobu powstrzymania przemocy wobec niego ze strony dorosłych. Ponadto ustala harmonogram kontaktów z osobami i instytucjami wspierającymi rodzinę w sytuacji przemocy wobec dziecka.

- Kierownik informuje rodziców/opiekunów o obowiązku CIK zgłaszania do prokuratury, policji, sądu rodzinnego i nieletnich oraz do PCPR w Otwocku o podejrzeniu popełnienia przemocy wobec małoletniego.

Zawiadomienie powinno zawierać następujące informacje:

- imię i nazwisko oraz adres zawiadamiającego,
- imię i nazwisko, wiek dziecka,
- opis rodzaju i charakteru zagrożenia dla dziecka,
- miejsce i czas zdarzenia,
- osoby zaangażowane w zdarzenie.

Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Rozdział III

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH ORAZ WIZERUNKU MAŁOLETNIICH W PLACÓWCE

CIK zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

CIK uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia mu ochronę wizerunku. Na stronie internetowej CIK wizerunek, na którym znajduje się dziecko sfotografowane/filmowane podczas pobytu w CIK lub eventów i uroczystości ośrodka może być umieszczone tylko za zgodą rodzica.

Pracownikowi placówki nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu dziecka) na terenie placówki bez pisemnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego dziecka.

W celu uzyskania zgody, o której mowa powyżej, pracownik placówki może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podawanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka bez wiedzy i wcześniejszej zgody tego opiekuna.

Rozdział IV

ZASADY UDOSTĘPNIANIA PRACOWNIKOM, MAŁOLETNIM I ICH RODZICOM/OPIEKUNOM STANDARDÓW DO ZAZNAJOMIENIA I STOSOWANIA

Każdy pracownik ma obowiązek zapoznać się z standardami po zawarciu umowy o pracę/zlecenie/dzieło. Zapoznanie się ze standardami pracownicy CIK potwierdzają podpisem.

Rodzice/prawni opiekunowie małoletnich zapoznawani są ze standardami przy przyjęciu do placówki, a dzieci zapoznawane są ze standardami ochrony małoletnich przez specjalistę adekwatnie do wieku. Zapoznanie się ze standardami dorośli mieszkańcy CIK potwierdzają podpisem.

Rozdział V

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PERSONELU

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników ustala Dyrektor Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Praktyki obowiązkowe to:

- wymagane kwalifikacje kandydatów/kandydatek;
- wymagane dane identyfikacyjne kandydatów/kandydatek;
- weryfikacja kandydatów/kandydatek w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym;
- zaświadczenie z Krajowego Rejestru Karnego, rejestrów karalności państw trzecich lub oświadczenie o niekaralności za przestępstwa (Załącznik nr 3):
 - przeciwko wolności i obyczajności seksualnej (rozd. XIX KPK)
 - przeciwko życiu i zdrowiu (rozdz. i XXV KPK)
 - znęcania się (art.207 KPK)
 - handel ludźmi (art.189a).

Rozdział VI

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI POMIĘDZY PRACOWNIKAMI A MAŁOLETNIM, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE WOBEC MAŁOLETNICH

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez personel jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownicy CIK traktują dziecko z szacunkiem uwzględniając jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie. Realizując te cele, personel działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji. Zasady bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy. Znajomość i zaakceptowanie zasad potwierdza się, podpisując odpowiednie oświadczenie.

VI.1. Komunikacja z małym dzieckiem

W komunikacji z dzieckiem należy zachować cierpliwość i szacunek oraz dostosować jego poziom do wieku dziecka. W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy wziąć pod uwagę ich trudności komunikacyjne, zwracać uwagę na ich mimikę, gesty, sposób zachowania.

Zabrania się zawstydzania, upokarzania, lekceważenia i obrażania dziecka. Nie należy krzyczeć na dziecko w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia jego bezpieczeństwa lub innych osób.

Nie dopuszczalne jest ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących dziecka wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich. Informacjami wrażliwymi są wizerunek dziecka, informacje o jego sytuacji edukacyjnej, rodzinnej, ekonomicznej, zdrowotnej, opiekuńczej i prawnej.

Podejmując decyzje dotyczące małoletniego, należy poinformować go o tym i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania.

Należy szanować prawo dziecka do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, wyjaśnić mu to najszybciej, jak to możliwe.

Nie wolno zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec

dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej. Należy zapewnić dziecko, że jeśli czuje się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, może o tym powiedzieć pracownikowi ośrodka lub rodzicowi i może oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

VI.2. Działania z małoletnimi

Należy doceniać i szanować wkład małoletniego w podejmowane działania, aktywnie go angażować i traktować równo bez względu na płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd.

W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosowywać wymagania do indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci.

Nie wolno nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych ani składać mu propozycji o nieodpowiednim charakterze. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych, bez względu na ich formę. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być raportowane Kierownikowi CIK. Jeśli jest się ich świadkiem, należy reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.

Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli Kierownik nie został o tym poinformowany, nie wyraził na to zgody i nie uzyskał zgód rodziców/opiekunów prawnych małoletnich.

Nie wolno proponować małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków psychoaktywnych, napojów energetycznych ani nielegalnych substancji. Nie wolno używać powyższych środków ani być pod ich wpływem w ich obecności.

Nie wolno pracownikowi wykorzystywać zależności mieszkańców CIK do własnych celów. Nie wolno zachowywać się w sposób prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.

VI.3. Kontakt fizyczny z małoletnim

Każde przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu. Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu jego intymności i godności. Przykładowe formy takiego kontaktu, to:

- kontakty podczas aktywności sportowych,
- kontakty na zajęciach z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- działania z zakresu pomocy przedmedycznej (działania ratunkowe związane z udzieleniem pierwszej pomocy),
- stanowcze interwencje wychowawcze prowadzone w bezpośrednim kontakcie fizycznym są dopuszczalne w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia dotyczących konfliktów pomiędzy podopiecznymi (rozdzielenie zwaśnionych stron, przytrzymanie, obezwładnienie),
- zagrożenie lub panika spowodowane czynnikami zewnętrznymi (pożar, intensywne zjawiska atmosferyczne, niebezpieczne zachowania osób trzecich itp.),
- w sytuacjach, gdy małoletni zachowuje się agresywnie i zagraża bezpieczeństwu swojemu i innych, a wcześniejsze komunikaty słowne nie przyniosły oczekiwanych rezultatów, dopuszcza się użycie siły poprzez przytrzymanie go bez zgody rodzica.

Niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wobec dziecka wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie etc.),
- erotyzowania relacji (flirt słowny, dwuznaczny żart, zły dotyk, wyzywające spojrzenie), dotykanie dziecka w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
- seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).
- angażowanie się w pomoc przy czynnościach pielęgnacyjno-higienicznych bez zgody rodzica,
- angażowanie się w brutalne zabawy fizyczne.

Pracownik CIK, wolontariusz czy stażysta zawsze musi być przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań względem dziecka.

Należy zachować szczególną ostrożność wobec dzieci, które doświadczyły nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą sprawić, że małeletni będzie dążył do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach należy reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc mu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Kontakt fizyczny z małeletnim nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.

Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdy i wycieczki niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku. Niedopuszczalne jest również spanie w jednym pokoju z dzieckiem poza sytuacjami, gdy w pokoju tym śpi również rodzic dziecka/ opiekun prawny i wyraził on na to zgodę.

Rozdział VII

ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI, ZACHOWANIA NIEDOZWOLONE W RELACJI DZIECKO-DZIECKO

Naczelną zasadą relacji między małeletnimi jest postępowanie z szacunkiem, przy uwzględnianiu godności i potrzeb drugiego dziecka. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec innego dziecka w jakiegokolwiek formie. Małeletni powinni szanować prawo innych dzieci do prywatności i respektować ich granice.

Dzieciom nie wolno:

- używać przemocy, znęcać się nad dziećmi słabszymi, używać obraźliwego języka, krzyczeć na inne dzieci, wzajemnie się zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać,
- używać wulgarnych słów, gestów i żartów, czynić obraźliwych uwag, nawiązywać w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej, nakłaniać lub proponować czynności seksualnych lub je prezentować innym dzieciom,
- wykorzystywać wobec innych dzieci przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby),
- utrzymywać wizerunku innych dzieci (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) w sytuacji, gdy nie wyrazili oni na to zgody,

- proponować alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji w tym napojów energetycznych , a także używać ich w obecności innych dzieci.

Rozdział VIII

MONITORING STOSOWANIA *POLITYKI*

Za monitorowanie realizacji *Polityki*, za reagowanie na sygnały naruszenia *Polityki* i prowadzenie rejestru zgłoszeń (załącznik nr 4) oraz za proponowanie zmian w *Polityce* odpowiedzialny jest Kierownik CIK.

Kierownik, minimum raz na dwa lata, przeprowadza wśród pracowników CIK ankietę monitorującą poziom realizacji *Polityki*. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 2 do niniejszej *Polityki*. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany *Polityki* oraz wskazywać naruszenia *Polityki* w placówce. Kierownik dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników placówki ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, wprowadza do *Polityki* niezbędne zmiany i upublicznia nowe brzmienie *Polityki*.

Standardy i Polityka ochrony małoletnich przed krzywdzeniem wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Ogłoszenie nowych *Standardów i Polityki* pracownikom CIK następuje podczas Zebrania Zespołu Pracowników, a zapoznanie się z dokumentem jest potwierdzane podpisem.

Ogłoszenie nowych *Standardów i Polityki* rodzicom/opiekunom prawnym dzieci zamieszkującym CIK następuje podczas Zebrania Mieszkańców, a zapoznanie się z dokumentem jest potwierdzane podpisem mieszkańca.

Treść nowej *Polityki* jest umieszczana w miejscu ogólnie dostępnym na tablicy ogłoszeń CIK.

Polityka przedstawiana jest również dzieciom w sposób dostosowany do ich wieku przez specjalistę ośrodka.

Centrum Interwencji Kryzysowej
Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej
ul. Tadeusza 22, 05-400 Otwock
tel.22 7795863 , cik.otwock@caritas.pl

KARTA INTERWENCJI

OSOBA ZAWIADAMIAJĄCA O PODEJRZENIU KRZYWDZENIA

.....
data zgłoszenia

.....
imię i nazwisko

.....
podpis zgłaszającego

DZIECKO

.....
imię i nazwisko dziecka

.....
data urodzenia dziecka

.....
wiek dziecka

OSOBA PRZYJMUJĄCA ZGŁOSZENIE

.....
imię i nazwisko

.....
podpis zgłaszającego

PRZYCZYNA INTERWENCJI (FORMA KRZYWDZENIA)

ROZMOWA Z OPIEKUNEM PRAWNYM DZIECKA

.....
imię i nazwisko

.....
podpis opiekuna prawnego dziecka

przebieg rozmowy:

OPIS DZIAŁAŃ PODJĘTYCH W CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ W OTWOCKU

data	działanie

FORMA PODJĘTEJ INTERWENCJI:

- Zawiadomienie organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.
- Wniosek do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka.
- Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” poprzez sporządzenie formularza część A.
- Wniosek do Ośrodka Pomocy Społecznej o wgląd w sytuację rodziny.
- Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej.
- Udzielenie pomocy psychologicznej osobom, których interwencja dotyczy.
- Pouczenie o możliwych konsekwencjach społecznych i prawnych związanych z działaniami przeciwko dobru dziecka.
- Inny rodzaj interwencji (opis)

DANE DOTYCZĄCE INTERWENCJI (NAZWA ORGANU DO KTÓREGO ZGŁOSZONO INTERWENCJĘ, DATA)

--

REZULTATY INTERWENCJI

--

.....
Podpis osoby sporządzającej

.....
Podpis kierownika CIK

Centrum Interwencji Kryzysowej
 Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej
 ul. Tadeusza 22, 05-400 Otwock
 tel.22 7795863 , cik.otwock@caritas.pl

MONITORING STANDARDÓW I POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM W CENTRUM INTERWENCJI KRYZYSOWEJ CARITAS DWP – ANKIETA

CZY ZNASZ STANDARDY I POLITYKĘ OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM OBOWIĄZUJĄCE W CIK CARITAS DWP?	
TAK	NIE
CZY POTRAFISZ ROZPOZNAĆ SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA?	
TAK	NIE
CZY WIESZ JAK REAGOWAĆ NA SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECI?	
TAK	NIE
CZY UWAŻASZ, ŻE W CIK CARITAS DWP PRZESTRZEGANE SĄ STANDARDY I POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED KRZYWDZENIEM?	
TAK	NIE
Jeżeli NIE opisz w jakich sytuacjach miało lub ma to miejsce i czy podjąłeś w związku z tym jakieś działania?	
CZY MASZ JAKIEŚ UWAGI LUB SUGESTIE DOTYCZĄCE DOKUMENTU „POLITYKA OCHRONY DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM”? (jeśli TAK opisz je poniżej)	
TAK	NIE
opis	
INNE UWAGI	
opis	

Centrum Interwencji Kryzysowej
Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej
ul. Tadeusza 22, 05-400 Otwock
tel.227795863 , cik.otwock@caritas.pl

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI I ZOBOWIĄZANIU
DO PRZESTRZEGANIA PODSTAWOWYCH ZASAD OCHRONY DZIECI

Otwock, dnia.....

Ja,

nr PESEL oświadczam, że nie byłem/em
skazana/y za przestępstwa:

- przeciwko wolności i obyczajności seksualnej (rozd. XIX KPK)
- przeciwko życiu i zdrowiu (rozdz. i XXV KPK)
- znęcania się (art.207 KPK)
- handel ludźmi (art.189a).

i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałam/-em się z zasadami ochrony dzieci obowiązującymi w Centrum Interwencji Kryzysowej w Otwocku Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
podpis pracownika

